

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

02 noiembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată în componența:
Președinte – Țurcan Anatolie,
Judecători – Eremciuc Ghenadie, Daguța Sergiu

judecând fără citarea părților, recursurile declarate de către avocatul *Sandu Stela* în numele inculpatului *Chiroglo Maxim*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 01 martie 2023, în cauza penală în privința lui

Chiroglo Maxim xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx,

Osipov Denis xxxxx, născut la xxxxx, domiciliat în xxxxxxx,

Termenii de examinare a cauzei:
prima instanță: 04.09.2020 - 15.04.2021;
instanța de apel: 06.05.2021 - 01.03.2023;
instanța de recurs: 26.05.2023 – 02.11.2023.

Asupra motivelor invocate în recursuri, în baza materialelor din dosar, completul de judecată

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani din 15 aprilie 2021, *Chiroglo Maxim* a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art.164 alin. (2), lit. e) Cod penal, și în baza acestei Legi, i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de **6** (șase) ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art. 85 alin.(1) Cod penal, la pedeapsa stabilită, prin cumul parțial de sentințe, a fost adăugată partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani din 06 martie 2020, inculpatului *Chiroglo Maxim* fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de **6** ani și **6** luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în mărime de **2000** unități convenționale, ceea ce constituie suma de **100 000** lei.

În temeiul art. 87 alin. (2) Cod penal, pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 2000 unități convenționale, ceea ce constituie suma de 100000 lei, aplicată lui *Chiroglo Maxim* s-a dispus de a fi executată de sine stătător.

În temeiul art. 90¹ alin. (1) Cod penal, s-a dispus suspendarea parțială a executării pedepsei aplicate lui *Chiroglo Maxim*, urmând a fi executată prima parte a pedepsei cu închisoare pe o

perioadă de 3 ani și 3 luni în penitenciar de tip semiînchis, iar restul pedepsei de 3 ani și 3 luni închisoare a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 3 ani.

A fost hotărâtă soarta corpurilor delictive.

1.2. Prin aceeași sentință a fost condamnat și Osipov Denis Alexandru, în privința căruia hotărârile judecătorești nu se contestă.

2. Pentru a pronunța sentința prima instanță a constatat că:

Chiroglo Maxim, la 24.05.2020, aproximativ pe la orele 15.00-16:00, urmărind scopul răpirii persoanei, printr-o înțelegere prealabilă spontan apărută cu cunoscuții săi Burduja Sergiu Valeriu și Osipov Denis Alexandru, aflându-se lângă magazinul din s. Alexăndrești, r-nul Râșcani, l-au urcat forțat pe cet. Vrabii Serghei în portbagajul autocamionului de model „xxxxxxcu n/î XXXXX”, și contrar voinței acestuia, l-au transportat pe un imasă din s. Sturzeni r-nul Râșcani, unde cet. Burduja Sergiu i-a aplicat ultimului mai multe lovituri cu pumnii în regiunea feții, astfel cauzându-i traumă cranio-cerebrală acut închisă manifestată prin comotie cerebrală, contuzia globului ocular stâng, fractură a mandibulei bilaterală în regiunea ramurii pe dreapta cu deplasarea fragmentelor pe stânga, fără deplasare, echimoze în jurul ambilor ochi, hemoragii în ambele sclere, excoriații cu cruste cafenii pe ambele buze, edem pe tot parcursul mandibulei, leziuni care conform raportului de expertiză judiciară nr. 202037P0125 din 26 mai 2020 se califică ca vătămări corporale medii, condiționând dereglarea sănătății de lungă durată.

Acțiunile inculpatului *Chiroglo Maxim* au fost încadrate juridic în baza art.164 alin. (2), lit. e) Cod penal, conform indicilor calificativi – „răpirea unei persoane, săvârșită de mai multe persoane.”

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Procurorul în Procuratura raionului Rîșcani, *Donos Livia*, care a solicitat casarea sentinței în latura pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, prin care lui *Chiroglo Maxim* în baza art.164 alin. (2), lit. e) Cod penal să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 7 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 85 Cod penal, pentru concurs de sentințe, prin cumularea părții neexecutate a pedepsei stabilite prin sentința din 06.03.2020, să-i fie stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în mărime de 2000 u.c.,

La fel, a solicitat ca inculpatului *Osipov Denis*, recunoscut vinovat în baza art.164 alin. (2) lit. e) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 7 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art. 85 Cod penal, pentru concurs de sentințe, prin cumularea părții neexecutate a pedepsei stabilite prin sentința din 15.10.2019, să-i fie stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 9 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani și 6 luni.

În rest sentința să fie menținută fără modificări.

În motivarea cererii de apel, procurorul a menționat că pedeapsa aplicată inculpaților este prea blândă în sensul aplicării a prevederilor art.90¹ Cod penal, considerând că această soluție este una greșită și nu corespunde scopului pedepsei penale de corectare și reeducare a inculpaților, deoarece anterior ambii au beneficiat de aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

3.3 Avocatul *Cucoș Vitalie* în numele inculpatului Osipov Denis, a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul Osipov Denis, să fie achitat, din motiv că faptele inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunii incriminate.

3.3 Avocatul *Vangheli Vitalie* în numele inculpatului Chiroglo Maxim, a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri,

potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Chiroglo Maxim să fie achitat din motiv că faptele acestuia nu întrunesc elementele infracțiunii încriminate.

În argumentarea apelului declarat, avocatul a invocat că în acțiunile inculpatului lipsesc semnele calificative ale infracțiunii prevăzute la art.164 alin. (2) lit. e) Cod penal.

A invocat că pe parcursul cercetării judecătorești Chiroglo Maxim nu și-a recunoscut vina și a declarat instanței că la 24.05.2020, la rugămintea lui Burduja Serghei, împreună cu Osipov Denis s-au deplasat în sat. Alexandrești r-nul Rîșcani. Din magazin Burduja a ieșit împreună cu Vrabii Serghei și l-a urcat pe el în portbagajul automobilului. La indicația lui Burduja s-au deplasat pe un imaș din apropierea sat. Sturzeni r-nul Rîșcani, unde Vrabii a fost maltratată de către Burduja. Osipov și Burduja erau în stare de ebrietate, iar el în ziua respectivă nu a consumat nimic, deoarece era la volanul automobilului a cărui posesor era Osipov.

Recurentul a menționat că, probele prezentate în ședința de judecată de către acuzatorul de stat demonstrează doar faptul comiterii infracțiunii de către Burduja Serghei, care deja a fost condamnat pe această faptă, iar acțiunile inculpatului Chiroglo Maxim nicidecum nu întrunesc elementele constitutive a infracțiunii incriminate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 01 martie 2023, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate de către avocatul *Cucoș Vitalie* în numele inculpatului Osipov Denis și de către avocatul *Vangheli Vitalie* în numele inculpatului Chiroglo Maxim.

A fost repus în termen apelul procurorului, casată parțial sentința în latura pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

A fost exclusă dispoziția privind aplicarea prevederilor art.90¹ Cod penal, în privința inculpaților Osipov Denis și Chiroglo Maxim.

Chiroglo Maxim s-a considerat condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.164 alin.(2), lit. e) Cod penal și în baza acestei Legi, i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de **7** (șapte) ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art.85 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de sentințe, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, prin cumularea pedepselor stabilite prin decizia respectivă și prin sentința judecătoreștii Drochia, sediul Râșcani din 06 martie 2020, lui *Chiroglo Maxim* i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de **7** (șapte) ani și **6** (șase) luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în mărime de **2000** (două mii) unități convenționale, ceea ce constituie **100 000** (una sută mii) lei.

În temeiul art.87 alin.(2) Cod penal, pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 2000 (două mii) unități convenționale, ceea ce constituie 100000 (una sută mii) lei, aplicată lui *Chiroglo Maxim* s-a dispus a fi executată de sine stătător.

Osipov Denis s-a considerat condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.164 alin.(2) lit. e) Cod penal și în baza acestei Legi, i-a fost stabilită acestuia pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de **7** (șapte) ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art.85 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de sentințe, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, prin cumularea pedepselor stabilite prin decizia respectivă și prin sentința judecătoreștii Cahul, sediul Cantemir din 15.10.2019, lui Osipov Denis i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de **7** (șapte) ani și **6** (șase) luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de **4** (patru) ani.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute fără modificări.

Cererea inculpatului *Chiroglo Maxim* privind aplicarea în privința sa, a prevederilor Legii nr.243 din 24.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova s-a respins ca neîntemeiată.

Plângerea avocatului *Sandu Stela* în numele inculpatului *Chiroglo Maxim* împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale s-a lăsat fără soluționare.

4.1. Cu titlu preliminar instanța de apel a reținut că, potrivit art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel

Astfel, cu referire la termenul de declarare a apelului de către procuror, instanța de apel a constatat că, deși în conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată din 15.04.2021, este indicat că acuzatorul de stat a fost prezent la pronunțarea sentinței, procurorul neagă acest fapt, iar din materialele cauzei s-a constatat contrariul. Astfel, instanța de apel a evidențiat că, dezbaterile judiciare au avut loc la 24.03.2021, deliberarea și pronunțarea sentinței fiind amânată pentru data de 07.04.2021 ora 13:00.

Conform comunicării din 07.04.2021, întocmite de către asistentul judiciar s-a constatat că, ședința de judecată din 07.04.2021 ora 13:00 nu a avut loc, fiind stabilit un termen suplimentar de redactare și adoptare a sentinței pentru data de 15.04.2021 ora 13:00, iar la materialele cauzei lipsește dovada informării părților, inclusiv a procurorului, despre data și ora ședinței de judecată din 15.04.2021.

În același context a remarcat că, deși în procesul-verbal al ședinței de judecată din 15.04.2021, este indicat că a participat procurorul și avocații, la dosar a fost semnată dovada de primire a copiei sentinței doar de către avocații Vitalie Vangeli și Vitalie Cucuș (f.d.9, III). Subsidiar instanța de apel a evidențiat și faptul că, copia sentinței Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 15.04.2021, a fost expediată în adresa procurorului Donos Livia, la data de 11.05.2021, fiind înregistrată în cancelaria Procuraturii raionului Rîșcani la 12.05.2021, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire nr. 9590/1536 (f.d.39, vol.III), iar cererea de apel a fost depusă la 13.05.2021.

În aserțiunea menționată supra, ținând cont de data notificării procurorului în Procuratura raionului Rîșcani, Livia Donos despre pronunțarea sentinței Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 15.04.2021, instanța de apel a constatat că acuzatorul de stat a omis termenul de atac din motive întemeiate, ceea ce denotă necesitatea repunerii apelului în termenul de atac,

În continuare, în motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că, prima instanță a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, dând probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, precum și în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpaților Osipov Denis și Chiroglo Maxim în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 164 alin. (2) lit. e) Cod penal, conform indicilor calificativi - *răpirea unei persoane, săvârșită de mai multe persoane*.

În acest sens instanța de apel a reiterat că în instanța de fond, cauza penală a fost examinată în lipsa inculpatului Chiroglo Maxim, acesta fiind anunțat în căutare, motiv din care ultimul nu a fost audiat cu privire la învinuirea înaintată.

Totodată, instanța de apel a reținut că, ulterior pronunțării sentinței, inculpatul Chiroglo Maxim a fost reținut de către organele de drept, iar în fața instanței de apel inculpatul și-a manifestat dorința de a da declarații cu privire la învinuirea înaintată, drept urmare, fiind admis demersul procurorului privind audierea inculpatului Chiroglo Maxim în ședința instanței de apel.

Instanța de apel a menționat că, declarațiile inculpaților Osipov Denis și Chiroglo Maxim privind nevinovăția în comiterea faptelor penale incriminate au fost combătute prin totalitatea de

probe pertinente, concludente, utile și veridice cercetate în ședința de judecată, și anume prin declarațiile părții vătămate Vrabii Serghei, declarațiile martorilor, cât și prin probele scrise cercetate în ședința de judecată.

Concomitent, instanța de apel a respins ca fiind neîntemeiate argumentele apărătorilor Vitalie Cucoș și Vitalie Vangheli, precum că în acțiunile inculpaților Osipov Denis și Chiroglo Maxim nu sunt întrunite elementele infracțiunii prevăzute de art.164 alin.(2), lit. e) Cod penal, menționând că prezența acțiunilor infracționale în acțiunile inculpaților de răpire a persoanei s-a confirmat prin declarațiile martorului Burduja Sergiu (*coparticipant la comiterea infracțiunii de răpire a lui Vrabii Serghei*), care a menționat că, *fiind la el acasă împreună cu inculpații, după ce au făcut frigărui, le-a comunicat acestora că Vrabii Serghei a speriat-o pe mama sa Burduja Liudmila și au decis să-l caute pe Vrabii Serghei pentru a discuta cu acesta, motiv din care cu automobilul de model „Opel Astra”, ce aparține lui Osipov Denis Alexandru, la volanul căruia se afla Chiroglo Maxim, s-au dus să-l caute.*

Declarațiile respective coroborează cu declarațiile inculpaților Osipov Denis și Chiroglo Maxim Stepan date în calitate de bănuiți, în cadrul cărora ultimii, fiind audiați în calitate de bănuiți, în prezența apărătorilor, în mod coerent și consecvent au declarat că, *fiind acasă la Burduja Sergiu, după ce au făcut frigărui, ultimul le-a comunicat că un coleg de clasă de al mamei sale a avut cu aceasta un conflict și le-a spus că dorește să plece în satul vecin Alexăndrești pentru a discuta cu acel bărbat pe nume Vrabii Serghei, însă acesta nu a fost găsit acasă, și probabil cineva din locuitori le-a comunicat că ultimul se află la barul satului, și ei împreună, cu automobilul ce aparținea lui Osipov Denis Alexandru, la volanul căruia se afla Chiroglo Maxim Stepan, au mers la barul din sat, unde în bar l-au găsit pe Vrabii Serghei.*

La fel, din declarațiile martorilor Burduja Sergiu și Movilă Veaceslav, care coroborează cu însuși declarațiile inculpaților Osipov Denis și Chiroglo Maxim făcute în cadrul urmăririi penale în calitate de bănuiți, s-a constatat cu certitudine că, *Chiroglo Maxim Stepan a rămas în mașina parcată pe marginea carosabilului, iar Osipov Denis Alexandru, Burduja Sergiu și Cristian Cristi au intrat în bar (magazin), unde se afla Vrabii Serghei. Ulterior, Burduja Sergiu l-a apucat pe acesta de scurtă și l-a târât afară, în fața magazinului, lângă un copac, unde Burduja Sergiu i-a aplicat acestuia mai multe lovituri, după care Burduja Sergiu a strigat la Chiroglo Maxim să aducă mașina mai aproape, ceea ce a și făcut. Ulterior, Chiroglo Maxim a deschis portbagajul, iar Burduja Sergiu și Osipov Denis l-au apucat pe Vrabii Serghei de mâini și picioare și l-au pus în portbagaj, după care toți s-au urcat în automobil și au plecat.*

Faptul urcării lui Vrabii Serghei cu forța în portbagajul automobilului s-a confirmat cu certitudine și prin declarațiile martorului Sculea Olesea, care a menționat că, *mergând pe drum în s. Cucuieții Noi, a văzut o bătaie la barul din 23 centrul satului, lângă o mașină de culoare verde. La fața locului a văzut două persoane, una stătea jos, iar cealaltă o lovea cu picioarele. A văzut cum acele persoane au urcat-o pe persoana care a fost maltrată în portbagajul automobilului. Vrabii Serghei a fost urcat în portbagaj de mâini și de picioare.*

Faptul dat s-a confirmat și prin procesul-verbal de confruntare dintre învinuitul Osipov Denis și martorul Movilă Veaceslav din 03.08.2020, potrivit căruia Osipov Denis a confirmat că, *Vrabii Serghei în portbagaj a fost pus de către el și Burduja Sergiu; procesul-verbal de confruntare dintre învinuitul Cristian Cristin și martorul Veaceslav Movilă din 03.08.2020, din care rezultă că învinuitul Osipov Denis l-a luat pe Vrabii Serghei de picioare, iar Burduja Serghei de sub brațe și l-au urcat în portbagajul automobilului; procesul-verbal de confruntare dintre învinuitul Burduja Sergiu și martorul Veaceslav Movilă din 03.08.2020, din care rezultă că, învinuitul Burduja Sergiu a confirmat faptul că, împreună cu învinuitul Osipov Denis l-au urcat pe Vrabii Serghei în portbagajul automobilului.*

Prin urmare, instanța de apel a respins ca fiind neîntemeiate declarațiile inculpatului Chiroglo Maxim precum că, Vrabii Serghei a urcat benevol în automobil pe bancheta din spate, fiind ajutat doar să-i urce picioarele din cauza că se afla în stare de ebrietate, nefiind urcat în portbagaj, or, aceste declarații contravin bazei faptice.

Instanța de apel a evidențiat că, între inculpații Osipov Denis și Chiroglo Maxim a existat o înțelegere prealabilă, or ultimii fiind acasă la Burduja Sergiu, la îndemnul acestuia au mers în sat. Alexăndrești pentru a se clarifica cu Vrabii Serghei, care a avut un conflict cu mama lui Burduja Sergiu, astfel constatându-se intenția directă și motivul comiterii infracțiunii.

La fel instanța de apel a constatat că sunt întrunite condițiile pentru angajarea răspunderii penale a inculpaților Osipov Denis și Chiroglo Maxim sub aspectul comiterii infracțiunii de răpire a unei persoane, de două sau mai multe persoane.

De asemenea, instanța de apel a reiterat că, infracțiunea de răpire a unei persoane este o infracțiune formală și se consideră consumată din momentul reținerii persoanei (cu privarea deplină de libertate) împotriva voinței acesteia, la caz partea vătămată a fost urcată cu forța, contra voinței sale, în portbagajul automobilului, de către Burduja Sergiu și Osipov Denis, și cu implicarea lui Chiroglo Maxim, fiind realizată astfel latura obiectivă a infracțiunii.

Tot aici instanța de apel a remarcat că, în cazul din speță infracțiunea de răpire a persoanei s-a consumat din momentul urcării lui Vrabii Serghei cu forța în portbagajul automobilului.

În atare situație, instanța de apel a constatat că este corectă concluzia primei instanțe privind determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptelor prejudiciabile săvârșite de inculpații Osipov Denis și Chiroglo Maxim și semnele componenței de infracțiune prevăzute de art. 164 alin. (2), lit. e) Cod penal.

Prin urmare a conchis că, vinovăția inculpaților Osipov Denis și Chiroglo Maxim a fost integral dovedită, iar acțiunile acestora corect au fost încadrate conform prevederilor art.164 alin.(2), lit. e) Cod penal – răpirea unei persoane, săvârșită de mai multe persoane

Referitor la individualizarea pedepsei penale, instanța de apel a apreciat că există temei legal pentru admiterea apelului procurorului și casare parțială a sentinței întrucât, la soluționarea chestiunii respective nu s-a acordat deplină eficiență dispozițiilor art. art.7, 61, 75 Cod penal, pedeapsa stabilită de prima instanță fiind prea blândă în raport cu circumstanțele de drept și de fapt stabilite pe cauză, precum și reieșind din gravitatea faptei infracționale săvârșite de către inculpații Osipov Denis și Chiroglo Maxim.

Instanța de apel a notat că, infracțiunea săvârșită de inculpați, conform art.16 alin.(4) Cod penal, se atribuie la categoria infracțiunilor grave, pentru care legea prevede pedeapsa sub formă de închisoare de la 6 la 10 ani.

Inculpatul Chiroglo Maxim nu și-a recunoscut vina, anterior a fost în conflict cu legea penală, a comis infracțiunea în termenul de probă stabilit prin sentința judecătoreiei Drochia, sediul Rîșcani din 06.03.2020, s-a eschivat de la examinarea cauzei în fond, fapt ce a determinat anunțarea ultimului în căutare, și în temeiul art. 321 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, de către instanță, fiind dispusă examinarea cauzei în lipsa acestuia. În conformitate cu prevederile art. 76 și art. 77 Cod penal, în privința inculpatului Chiroglo Maxim nu au fost stabilite prezența circumstanțelor atenuante și/sau agravante.

Cu referire la personalitatea inculpatului Osipov Denis, instanța de apel a reținut că, acesta nu și-a recunoscut vina, anterior a fost în conflict cu legea penală, a comis infracțiunea în termenul de probă stabilit prin sentința judecătoreiei Cahul, sediul Cantemir din 15.10.2019 și, deși a participat la examinarea cauzei în fond, la pronunțarea sentinței nu s-a prezentat, motiv din care prin încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26.07.2022 a fost anunțat în căutare, iar examinarea apelului a avut loc în lipsa sa. Totodată, în sarcina inculpatului Osipov

Denis nu s-a constatat prezența circumstanțelor atenuante și/sau agravante prevăzute la art. 76-77 Cod penal.

Subsecvent instanța de apel a relatat că, deși la întocmirea rechizitoriului acuzatorul de stat nu a stabilit prezența circumstanțelor agravante, prezența antecedentelor penale nestinse caracterizează negativ personalitatea inculpaților Osipov Denis și Chiroglo Maxim.

Drept urmare instanța de apel, efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpaților Osipov Denis și Chiroglo Maxim, urmărind în acest sens comportamentul acestora în viața socială, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, a considerat că în coraport cu faptele comise, urmările prejudiciabile a faptelor și personalitatea inculpaților, pentru corijarea și reeducarea acestora urmează a le fi stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 7 (șapte) ani.

De asemenea, instanța de apel a reținut că, concluzia primei instanțe precum că corijarea inculpatului este posibilă prin aplicarea prevederilor art.90¹ Cod penal a fost una pripită, neîntemeiată, urmând a fi exclusă, întrucât modalitatea de executare a pedepsei aplicate de prima instanță în privința inculpaților Osipov Denis și Chiroglo Maxim nu este echitabilă în raport cu faptele comise, urmările prejudiciabile produse și rezonanța socială a acestora. Instanța nu a luat în considerație faptul că, anterior inculpații au fost în conflict cu legea penală, nu și-au făcut concluziile necesare și din nou au comis o infracțiune gravă, în termenul de probă stabilit prin sentințele anterioare.

În continuare instanța de apel a notat că, aplicarea prevederilor art. 2 din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24.12.2021 în privința inculpatului Chiroglo Maxim Stepan nu este posibilă, or, acesta a fost recunoscut vinovat și condamnat în comiterea infracțiunii prevăzute la art.164 alin. (2) lit. e) Cod penal, iar potrivit art. 6 lit. d) din Lege, prevederile art. 1-5, nu se aplică persoanei bănuite, învinuite, inculpate sau condamnate pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art.164 alin. (2) Cod penal, din care considerente cererea inculpatului Chiroglo Maxim privind liberarea sa de la executarea pedepsei stabilite în baza art.164 alin. (2) lit. e) Cod penal în temeiul Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24.12.2021, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Cu referire la plângerea avocatul Sandu Stela în numele inculpatului Chiroglo Maxim privind constatarea deținerii în penitenciarul nr.11 Bălți în condiții inumane și degradante, ce contravin prevederilor art. 3 CEDO, și reducerea pedepsei în temeiul art.385 alin.(5) Cod de procedură penală, instanța de apel, a constatat că Chiroglo Maxim nici în cadrul urmăririi penale și nici la faza judecării cauzei în instanța de fond nu a avut calitatea de prevenit, or, măsura preventivă sub formă de arest preventiv în privința lui Chiroglo Maxim a fost aplicată prin încheierea Judecătoriei Drochia, sediul Râșcani din 15.01.2021, ultimul fiind reținut la 27 iulie 2021, după pronunțarea sentinței Judecătoriei Drochia sediul Râșcani din 15 aprilie 2021, având deja statutul de condamnat.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că evaluarea condițiilor de detenție în care s-a deținut inculpatul Chiroglo Maxim ulterior adoptării sentinței din 15.04.2021 urmează a fi lăsată fără soluționare, or, în temeiul art.473² Cod de procedură penală, constatarea condițiilor inumane de detenție persoanei care deține statutul de condamnat ține de competența exclusivă a judecătorului de instrucție.

5. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri:

5.1. Avocatul Sandu Stela în numele inculpatului Chiroglo Maxim, prin care invocând prevederile art. 427 alin. (1), pct. 8) Cod de procedură penală, solicită achitarea inculpatului Chiroglo Maxim pe motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii.

În argumentarea recursului, partea apărării invocă că fapta lui Chiroglo Maxim nu întrunește elementele componentei infracțiunii prevăzute de art.164 alin.(2), lit. e) Cod penal și anume latura obiectiva a infracțiunii.

Recurentul menționează că latura obiectivă a infracțiunii prevăzute la art.164 alin.(2), lit. e) Cod penal constă în fapta prejudiciabilă alcătuită din: 1) acțiunea principală; 2) acțiunea sau inacțiunea adiacentă. Capturarea, schimbarea locului de reședință, privarea de libertate a victimei constituie două elemente obligatorii ale laturii obiective ale răpirii persoanei.

Capturarea, schimbarea locului de reședință în speța nu se materializează, deoarece Chiroglo Maxim nu a capturat partea vătămată sub nici o formă, fapt confirmat prin declarațiile martorului Burduja Sergiu, care a comunicat că Chiroglo Maxim nu are tangență cu cele întâmplate la 24.04.2020 și că au plecat la barul din centrul satului Alexandrești pentru a servi o cafea, deoarece în satul lor de baștină s. Sturzeni magazinul deja era închis.

Cât privește schimbarea locului de reședință, partea vătămată Vrabii Serghei, din propria inițiativă a mers în satul vecin cu aceștia, existența acestui fapt fiind demonstrat prin declarațiile părții vătămate declarate instanței de fond (f.d.207-208, vol. II).

Latura subiectivă a infracțiunii prevăzute la art. 164 Cod penal se caracterizează prin vinovăției sub formă de intenție directă. Din circumstanțele și probele cauzei, intenția lui Maxim Chiroglo lipsește, or probe care ar demonstra vice-versa lipsesc.

Lipsa intenției directe caracteristică importantă a laturii subiective, s-a constatat prin declarațiile depuse în cadrul urmăririi penale de Osipov Denis, care a declarat că „*au plecat la magazin toți patru, deoarece acolo mai serveau câte o cafea*”. În această ipostază este exclusă, intenția directă al lui Maxim Chiroglo în comiterea unei infracțiuni de răpire a unei persoane, cu atât mai mult lipsește și o pregătire/înțelegere prealabilă a faptei fiind lipsită în totalitate intenția, deoarece să fi fost cu adevărat o intenție directă de săvârșire a faptei, urma etapele de pregătire, de repartizare a rolurilor în săvârșirea infracțiunii.

Prin urmare acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele componente de infracțiune, deoarece reieșind din latura subiectivă a acestei infracțiuni, intenția de a răpi persoana trebuie să apară înainte de comiterea infracțiunii de răpire, ceea ce nu se regăsește în speța dată, deoarece Chiroglo Maxim s-a dus la bar pentru a servi o cafea și pentru ca Burduja Sergiu să discute cu partea vătămată referitor la o neînțelegere cu mama acestuia, după care Burduja Sergiu i-a propus să meargă cu ei, ultimul nu s-a împotrivit și a fost de acord să meargă în portbagaj, dar în urma neînțelegerilor dintre băieți a fost lăsat pe imaș.

Totodată, în cazul lui Chiroglo Maxim lipsește motivul deoarece aceasta nu cunoaște pe partea vătămată, văzându-l pentru prima dată în acea zi. Prin declarațiile lui Chiroglo M., Burduja S., Osipov D. se demonstrează că Chiroglo Maxim, nu a urmărit scopul de a-l răpi pe Vrabii Serghei și nici nu avea vreun motiv de răpire a acestuia.

Astfel, recurentul susține că la caz, instanțele de judecată au analizat și au apreciat selectiv declarațiile martorilor date în cadrul ședințelor de judecată, fără a le evalua în coroborare cu celelalte probe și fără a efectua o analiză a acestora, cu aprecierea fiecărei probe în parte, cu expunerea asupra admisibilității sau inadmisibilității probei.

La fel, invocă că, avocatul Vangheli Vitalie în interesele lui Chiroglo Maxim în cererea de apel a înaintat o serie de argumente care urmau a fi elucidate și reflectate în decizia instanței de apel, asupra cărora instanța de apel nu s-a expus.

Instanța de apel s-a redus doar la argumentul că, deși cet. Chiroglo Maxim și-a negat vinovăția în cele incriminate, dar oricum vinovăția sa și-a găsit confirmare prin probatoriul administrat la caz, căruia în fapt instanța de apel nu i-a dat aprecierea corespunzătoare.

De asemenea, consideră că instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept în ce privește individualizarea pedepselor stabilite inculpaților. Instanța de apel casând sentința în latura penală, fără a da o nouă apreciere probelor cercetate de către instanța de fond, nu a ținut cont nici de regulile de individualizare a pedepsei și nu s-a expus argumentat asupra circumstanțelor care au fost puse la baza motivării de excludere a prevederilor art. 90¹ Cod penal.

Instanța de apel a constatat ca circumstanțe agravante, în baza art. 77 Cod penal, în privința condamnatului, săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnat și nerecunoașterea vinei, astfel că la individualizarea pedepsei penale, instanța a conchis că Chiroglo Maxim a fost condamnat anterior precum că blândețea pedepsei nu are efect asupra corijării condamnatului și a exclus aplicarea art. 90¹ Cod penal, ceea ce este eventual incorect.

Distinct de cele invocate, partea apărării își manifestă dezacordul cu soluția instanței de apel în partea repunerii în termenul de atac apelului procurorului.

Astfel, partea apărării susține că, din materialele cauzei se atestă că dezbaterile judiciare au avut loc la data 24.03.2021, iar deliberarea și pronunțarea sentinței a fost amânată pentru data de 07.04.2021 ora 13:00. Conform comunicării din 07.04.2021, întocmite de către asistentul judiciar se constată că, ședința de judecată din 07.04.2021 ora 13:00 nu a avut loc, fiind stabilit un termen suplimentar de redactare și adoptare a sentinței pentru data de 15.04.2021 ora 13:00, iar la materialele cauzei lipsește dovada informării părților, inclusiv a procurorului, despre data și ora ședinței de judecată din 15.04.2021, ora 13:00.

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 15.04.2021, acuzatorul de stat a fost prezent la pronunțarea sentinței.

Deși se insinuează că sentința primei instanțe a fost pronunțată în lipsa acuzatorului de stat, acest fapt nu influențează termenul legal de depunere a apelului, prevăzut de art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală. Or, materialele cauzei denotă că, acuzatorul de stat Livia Donos, a fost legal citat despre ora, data și locul ședinței de judecată atât pentru data de 07.04.2021 cât și data 15.04.2023, fapt consemnat în procesul-verbal al ședințelor de judecată, (respectiv nu poate fi interpretată ca o greșeală mecanică).

Subsecvent, acuzatorul de stat Livia Donos fiind informat despre întocmirea integrală a procesului-verbal din 15.04.2023, nu a făcut obiecții. Aceste acțiuni de către acuzatorul de stat nu au fost întreprinse, ceea ce denotă repetat că acuzatorul de stat a avut o atitudine iresponsabilă față de cauza penală pe care participa.

Totodată, acuzatorul de stat nu a prezentat probe în confirmarea imposibilității îndeplinirii actului procedural, în interiorul termenului prevăzut de lege, or, în conformitate cu art. 403 alin. (1) din Codul de procedură penală, acuzatorul de stat urma să anexeze la cererea de apel de repunere în termen probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii acestui act procedural în termenul legal.

5.2 La 08 iunie 2023, avocatul *Sandu Stela* în numele inculpatului Chiroglo Maxim, a declarat recurs suplimentar, reiterând că, acuzatorul de stat a fost citat legal despre locul, ora și data ședinței din 15.04.2021, fapt consemnat în procesul-verbal al ședinței de judecată, circumstanțe ce indică indubitabil că acuzatorul de stat a cunoscut cu certitudine despre faptul că la 15.04.2021 urmează a avea loc ședința de deliberare și pronunțare a sentinței pe caz.

Succesiv, potrivit regulii generale prescrise de art. 402 din Codul de procedură penală, termenul de declarare a apelului este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu prevede altfel. Excepția de la regula dată este reglementată de legiuitor în dispoziția art. 403 alin. (1) din Codul de procedură penală, unde se specifică că apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege, este considerat ca fiind făcut în termen, dacă instanța de apel

constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

6. În temeiul art. 431 alin. (1), pct. 11 Cod de procedură penală, procurorul *Guțan Pavel*, a prezentat referință pe marginea recursurilor declarate de către avocat, pledând pentru netemeinicia recursurilor ca inadmisibile.

7. Judecând recursurile ordinare declarate în raport cu materialele cauzei, completul de judecată concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerentele:

Conform prevederilor Legii nr. 246 din 31.07.2023 în vigoare din 01 septembrie 2023, pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție), art. XI alin. (3), *recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.*

Totodată, din textul legii menționate, rezultă că procedura de judecare a recursurilor depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data în vigoare a acestei legi, urmează să fie efectuată conform noilor modificări introduse în prevederile Codului de procedură penală, în vigoare din 01 septembrie 2023.

Potrivit prevederilor art. 433 alin. (1) Cod de procedură penală, (*în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023*), dacă este considerat admisibil, un complet din 3 judecători examinează recursul în fond.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, (*în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023*), judecând recursul instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 426 Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează cauza prin extindere cu privire la persoanele în privința cărora nu s-a declarat recurs sau la care acesta nu se referă, putând hotărî și în privința lor, fără a crea acestora o situație mai gravă.*

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect Legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În același context, completul de judecată menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.

În conformitate cu art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător

Coraportând decizia instanței de apel, la rigorile prevăzute de art. 414 Cod de procedură penală enumerate supra, se atestă că instanța de apel nu a ținut cont pe deplin de aceste cerințe și a comis următoarele erori de drept.

În corespundere cu prevederile art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de declarare a apelului împotriva sentinței este de **15 zile de la data pronunțării sentinței integral, dacă legea nu dispune altfel.**

Potrivit art. 403 alin. (1) Cod de procedură penală, apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

Potrivit jurisprudenței naționale constante, în primă etapă a examinării cauzei în ordine de apel, instanța trebuie să verifice corectitudinea sesizării ei cu cerere de apel de către partea în proces sau de către persoana interesată (în cazul în care nu este parte în proces), adică să verifice dacă cererea de apel a fost declarată în termenul legal, aceasta deoarece în cazul în care apelul este introdus tardiv, judecata nu mai are loc, întrucât instanța de apel nu a fost sesizată în conformitate cu legislația.

Raportând cele expuse supra la cazul supus judecății, instanța de recurs reține că sentința Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 15 aprilie 2021, în cauza penală în privința lui *Chiroglo Maxim și Osipov Denis* a fost pronunțată la 15 aprilie 2021. Potrivit materialelor cauzei, rezultă că în cadrul ședinței de judecată din 24 martie 2021, după finalizarea dezbaterilor judiciare, instanța a anunțat că deliberarea și pronunțarea sentinței va avea loc la data de 07 aprilie 2021 (f.d.244, vol.II).

Conform comunicării din 07.04.2021 întocmite de către asistentul judiciar se constată că, părțile la proces au fost informate despre faptul că ședința de judecată din 07 aprilie 2021 ora 13:00 nu va avea loc, fiind stabilit un termen suplimentar de redactare și adoptare a sentinței pentru data de 15 aprilie 2021 ora 13:00 (f.d.245, vol. II).

Astfel, ținând cont de procesul-verbal al ședinței de judecată din 15 aprilie 2021 (f.d.248, vol. II), s-a constatat că sentința Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, a fost pronunțată public în prezența avocaților Vangheli Vitalie și Cucos Vitalie, inclusiv și a procurorului Donos Livia.

Însă, sentința Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 15 aprilie 2021, a fost atacată cu apel, depus și înregistrat, de către procurorul în Procuratura raionului Rîșcani, *Donos Livia*, la data de 13.05.2021 (f. d. 37 Vol. III), depășind astfel termenul de 15 zile acordat pentru atacarea sentinței cu apel.

Completul de judecată apreciază ca fiind eronate argumentele instanței de apel precum că „(...) *la materialele cauzei lipsește dovada informării părților, inclusiv a procurorului, despre data și ora ședinței de judecată din 15.04.2021. În același context se remarcă că, deși în procesul-verbal al ședinței de judecată din 15.04.2021 este indicat că a participat procurorul și avocații, la dosar a fost semnată dovada de primire a copiei sentinței doar de către avocații Vitalie Vangeli și Vitalie Cucos*”, întrucât din materialele cauzei se atestă că, procurorul Donos Livia, a fost prezent la pronunțarea sentinței, fapt confirmat atât prin procesul-verbal al ședinței de judecată din 15.04.2023 cât și prin înregistrarea audio a ședinței de judecată din 15 aprilie 2021, anexată la materialele cauzei, respectiv nu poate fi interpretată ca o greșeală mecanică.

Mai mult ca atât, procurorul Donos Livia fiind informat despre întocmirea integrală a procesului-verbal din 15.04.2023, nu a înaintat obiecții, în conformitate cu prescripțiile din art. 336 alin. (6), (7) Cod de procedură penală, respectiv informațiile înserate în actul procedural vizat sunt prezumate a fi veridice.

Prin urmare, statuând asupra termenului de declarare a apelului, instanța de apel nu a stabilit dacă întârzierea a fost determinată de careva motive întemeiate, în sensul rigorilor prescise la alin. (1) al art. 403 Cod de procedură penală, or în acord cu prevederile art. 230 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, termenele în procesul penal sunt intervale de timp în cadrul

căroră sau după expirarea căroră pot fi efectuate acțiuni procesuale conform prevederilor prezentului cod.

În cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Totodată, prin admiterea unui apel tardiv și poziționarea uneia dintre părțile procesului penal pe o treaptă mai avantajoasă decât cealaltă parte, se încalcă vădit principiul egalității armelor, care *inter alia* prevede că fiecare parte trebuie să beneficieze de o posibilitate rezonabilă de a prezenta cauza sa în condiții care să nu-i plaseze într-o situație net dezavantajoasă în raport cu partea adversă. Aplicarea regulilor privind termenele de procedură este susceptibilă de a încălca principiul egalității armelor și a securității raporturilor juridice, în general, în măsura în care fiecare dintre părți nu se vor bucura de aceleași mijloace pentru a prezenta argumentele sale în fața unei instanțe (*Varnima Corporation International S.A. contra Greciei, nr. 48906/06, §27, 28 mai 2009; Ben Naceur contra Franței, nr.63879/00, §32, 03 octombrie 2006*).

Din considerentele expuse, completul de judecată ajunge la concluzia că instanța de apel pripit a statuat asupra termenului de declarare a apelului procurorului în prezenta cauză penală, și având în vedere că eroarea vizată nu poate fi corectată de către instanța de recurs, în asemenea caz, se impune soluția admiterii recursurilor declarate de către avocatul *Sandu Stela* în numele inculpatului *Chirioglo Maxim*, casarea totală a deciziei instanței de apel, la caz prin extindere și în privința lui *Osipov Denis* (art. 426 Cod de procedură penală), este coinculpat, întrucât este afectat de aceleași erori de drept, cu remiterea cauzei în instanța de apel la rejudecare, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în strictă conformitate cu prevederile legii procesual penale asupra tuturor circumstanțelor cauzei și ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în corespundere cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală (modificat prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Admite recursurile declarate de către avocatul *Sandu Stela* în numele inculpatului *Chiroglo Maxim*, și prin extindere, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 01 martie 2023, în cauza penală în privința lui **Chiroglo Maxim xxxx** și **Osipov Denis xxxxx**, și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu